

Országgyűlési képviselő

Iromány száma: **T/16044.**

Benyújtás dátuma: **2021-04-25 19:26**

Parlex azonosító: **9U1MYRGD0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Keresztes László Lóránt (LMP), Bencsik János (független)**

Törvényjavaslat címe: **A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek a Magyarországon állandó lakcímmel rendelkező, a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok levélben történő szavazását biztosító módosításáról**

Az Alaptörvény 6. cikkének (1) bekezdése alapján „**a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek a Magyarországon állandó lakcímmel rendelkező, a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok levélben történő szavazását biztosító módosításáról**” címmel a mellékelt törvényjavaslatot kívánjuk benyújtani.

2021. évi törvény

a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek a Magyarországon állandó lakcímmel rendelkező, a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok levélben történő szavazását biztosító módosításáról

1. §

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) a következő 267. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„267. §

- (1) Bármely, a szavazás napján külföldön tartózkodó, a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgár a levélben szavazók névjegyzékébe való felvételére irányuló kérelmet nyújthat be.
- (2) A levélben szavazók névjegyzékébe való felvételre irányuló kérelemnek a választás kitűzését követően, legkésőbb a szavazást megelőző huszonötödik napon kell megérkeznie.
- (3) A levélben szavazók névjegyzékébe való felvételére irányuló kérelem 92. § (1) és (2) bekezdésében felsorolt adatokat tartalmazza. A levélben szavazók névjegyzékébe való felvételre irányuló kérelemnek a tartalmaznia kell annak megjelölését is, ha a szavazási levélcsomagot a lakcíme szerinti helyi választási irodában kívánja átvenni.
- (4) A kérelem alapján a választási iroda a választópolgárt felveszi a levélben szavazók névjegyzékébe, egyidejűleg feltünteti a szavazóköri névjegyzéken a levélben szavazók névjegyzékébe vételét.
- (5) A 84–85. § szerinti kérelem alapján a központi névjegyzékbe történt bejegyzést, annak módosítását vagy törlését a levélben szavazók névjegyzékén nem kell átvezetni.
- (6) A levélben szavazók névjegyzéke a 8. melléklet szerinti adatokat tartalmazza.
- (7) A Nemzeti Választási Iroda a levélben szavazók névjegyzékének azon magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárokat tartalmazó részét, akik a szavazási levélcsomag személyes átvételét kérték, a szavazást megelőző tizenötödik napig hozzáférhetővé teszi, illetve – a 263. §-ban foglalt rendelkezés alkalmazásával – továbbítja az illetékes választási iroda részére.
- (8) A levélben szavazók névjegyzékéből törölni kell
 - a) azt a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárt, aki egyetlen szavazóköri névjegyzékben sem szerepel,
 - b) azt a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárt, akit a központi névjegyzékből törölnék.”

2. §

A Ve. 274. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„274. §

(1) A levélben szavazók névjegyzékébe felvett választópolgár levélben szavazhat.

(2) Ha a levélben szavazók névjegyzékébe felvett választópolgár rendelkezik magyarországi lakcímmel, a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerület szavazólapján és az országos listás szavazólapon szavaz.”

3. §

(1) A Ve. 277. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az levélben szavazó választópolgár, aki a szavazást megelőző huszonötödik napig a szavazási levélcsomag személyes átvételét kérte, a szavazást megelőző tizenötödik naptól, a Nemzeti Választási Iroda elnöke által megállapított időben, valamint a szavazás napján a szavazás ideje alatt veheti át a szavazási levélcsomagot a választási irodában az általa megjelölt

- a) országgyűlési egyéni választókerületi székhely településen,
- b) a miniszter által rendeletben kijelölt egyéb településen, vagy
- c) a miniszter által rendeletben kijelölt külképviseleten.”

(2) A Ve. 279. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A levélben szavazók névjegyzékében szereplő választópolgár a szavazatát tartalmazó, a 278. § (4) bekezdés a) pontja szerinti válaszborítékot

- a) ha magyarországi lakcímmel rendelkezik, a lakcíme szerinti országgyűlési egyéni választókerületi választási irodába, ha pedig magyarországi lakcímmel nem rendelkezik, a Nemzeti Választási Irodába postai úton juttathatja el úgy, hogy a szavazás napján 19 óráig megérkezzen,
- b) a magyarországi szavazást megelőző tizenöt napon belül a Nemzeti Választási Iroda elnöke által a szavazási levélcsomagok személyes átvételére megállapított időben, valamint a külképviseleti szavazás ideje alatt eljuttathatja bármely külképviseleti választási irodába, vagy
 - ba) személyesen vagy egyéb – meghatalmazással nem rendelkező – személy általi kézbesítésével, vagy
 - bb) a külképviseletnek címzett külső borítékba helyezve postai szolgáltató útján eljuttathatja bármely külképviseleti választási irodába, vagy
 - bc) a magyarországi szavazásra rendelkezésre álló időszakban személyesen vagy egyéb – meghatalmazással nem rendelkező – személy általi kézbesítésével eljuttathatja bármely országgyűlési egyéni választókerületi választási irodába.”

4. §

A Ve. 292. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság a szavazást megelőző 8. napig kijelöli a külképviseleteken leadott szavazatok, az átjelentkezéssel szavazó választópolgárok által leadott szavazatok, valamint a választókerületben lakcímmel rendelkező választópolgárok által levélben leadott szavazatok megszámlálására illetékes, az országgyűlési egyéni választókerület székhely településén működő szavazatszámláló bizottságot, amely nem lehet a 78. § szerint kijelölt szavazókör szavazatszámláló bizottsága.”

5. §

Hatályát veszti a Ve.

- a) 258. § (1) bekezdésében a „magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok által”,
- b) 279. § (2) bekezdésében a „ , magyarországi lakcímmel nem rendelkező”,
- c) 346. § i) pontjában a „magyarországi lakcímmel nem rendelkező” szöveg.

6. §

Ez a törvény a kihirdetését követő második hónap első napján lép hatályba.

Általános indokolás

Jelen törvényjavaslat célja a szavazás napján külföldön tartózkodó, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok számára a levélben történő szavazás lehetőségének biztosítása az országgyűlési képviselők választásán.

A kormányzat által kidolgozott választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény 2013. május 3-i hatályba lépésekor még biztosította a levélben történő szavazást minden választópolgár számára, aki a szavazás napján külföldön tartózkodik. A 2013. június 21-én hatályba lépett törvénymódosítás (2013. évi LXXXIX. törvény) azonban utólag megfosztotta ettől a lehetőségtől azokat, akik magyarországi lakcímmel rendelkeznek.

Ahogy az Alkotmánybíróság 3086/2016. (IV. 26.) határozata is megállapította, a levélben szavazás szempontjából a szavazáskor külföldön tartózkodó választópolgárok – függetlenül attól, hogy rendelkeznek-e Magyarországon állandó lakcímmel – homogén csoportot alkotnak. A testület azt is leszögezte, hogy a hatályos szabályozás olyan megkülönböztetésnek minősül, amely „hátrányt okoz a magyarországi lakcímmel rendelkező, a szavazás napján külföldön tartózkodó választópolgárok számára, figyelemmel arra, hogy anyagi áldozatvállalást kell hozniuk a választójog gyakorlása érdekében akkor, amikor – választásuk szerint – a külképviseletre vagy Magyarországra utaznak a szavazásra”. A törvény hatályba lépése óta lezajlott két országgyűlési választás tapasztalatai azt mutatják, hogy a Magyarországon állandó lakcímmel rendelkező, de a szavazás napján bármilyen okból külföldön tartózkodó választópolgárok jelentős része számára a külképviseleteken történő szavazás nehezen vagy egyáltalán nem megoldható. Nehézséget jelent az esetenként jelentős távolságra található külképviseletre történő utazással járó anyagi és időráfordítás. Megoldhatatlan akadályt jelenthet, ha a választópolgár olyan munkakörben dolgozik, amely nem teszi lehetővé az utazást a szavazás napján. A jogalkotónak emellett figyelembe kell vennie a koronavírus világjárvány tapasztalatait is, amelyek kétségessé teszik a külföldön történő vagy külföldről Magyarországra történő korlátozásmentes utazás kivitelezhetőségét és a külképviseleteken való sorban állás biztonságosságát.

A magyar állam érdeke és kötelessége, hogy minden lehetséges eszközzel segítse és ösztönözze a választójog mint alapjog gyakorlását a választópolgárok számára azok politikai hovatartozásától vagy lakcímétől függetlenül. Nem elégséges az alkotmányos minimum teljesítése, vagyis olyan szabályozás fenntartása, amely az Alkotmánybíróság szerint nem minősül alaptörvény-ellenesnek. A jogalkotónak lehetőségei maximumának elérését kell célul kitűznie.

A magyarországi lakcímmel rendelkező személyek külföldi levélszavazástól való megfosztásának semmilyen gyakorlati vagy elvi igazolhatósága nem látható, így indokolatlan hátrányos megkülönböztetésnek tekinthető a választójog mint alapjog vonatkozásában. Nem indokolja a különbségtételt az sem, hogy a választópolgárok választójogának tartalma az

Alaptörvénnyel összhangban a lakcím szerint eltér, vagyis hogy a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok pártlistára és egyéni képviselőjelöltre, míg a magyarországi lakcímmel nem rendelkezők kizárólag pártlistára szavazhatnak. A levélszavazás intézménye ugyanis a választójog gyakorlásának módjára és nem a választójog tartalmára vonatkozik, a két kérdés nem függ össze egymással.

Éppen ezért jelen törvényjavaslat sem érinti a választójog tartalmát, pusztán a levélben szavazást mint szavazási módot terjesztené ki a szavazás napján külföldön tartózkodó, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárokra. A törvényjavaslat elfogadása esetén a magyarországi lakcímmel rendelkező, a szavazáskor külföldön tartózkodó választópolgárok kérelmük esetén mindkét szavazatukat, tehát a pártlistára és az egyéni képviselőjelöltre vonatkozó szavazatot is levélben juttathatnák el a választási szervekhez.

A választási eljárási törvény módosításának egyéb törvényi akadálya nincs. Az országgyűlési képviselők választásáról szóló 2011. évi CCIII. törvény kizárólag az egyéni választókerületek sorszáma, székhelye és területi beosztása tekintetében rendelkezik úgy a 4. § (6) bekezdésében, hogy ezek módosítására az országgyűlési képviselők általános választását megelőző év első napja és az országgyűlési képviselők általános választásának napja közötti időben nem kerülhet sor. Ismeretes, hogy a kormánytöbbség a 2013. évi törvénymódosítást – amely a lakcímmel rendelkezőket megfosztotta a külföldi levélszavazás lehetőségétől – kevesebb mint egy évvel a 2014. évi országgyűlési választás előtt, 2013. június 10-én fogadta el az Országgyűlésben.

A fentiekből következően jelen törvényjavaslat a kormánytöbbség által eredetileg elfogadott törvény adta lehetőséget kívánja visszaállítani a levélszavazásra jogosult választópolgárok személyi köre tekintetében. A törvényjavaslat elfogadása felszámolná a hatályos szabályozás okozta diszkriminatív helyzetet, valamint számottevően segítené a külföldön tartózkodó választópolgárok részvételét az országgyűlési választásokon.

Részletes indokolás

1. §

A törvényjavaslat kiterjeszti a levélszavazók névjegyzékébe történő felvétel kezdeményezésének jogát a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárokra.

2. §

A törvényjavaslat – a választási anyagi jog szabályaival összhangban – rendelkezik arról, hogy a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárok egyéni és listás szavazatukat is leadhatják levélszavazatként.

3-4. §

A törvényjavaslat úgy egészíti ki a levélszavazatok válaszborítékjaira és megszámlálására vonatkozó szabályokat, hogy – a külképviseleteken leadott szavazatokkal azonos elvek mellett – a magyarországi lakcímmel rendelkező levélszavazók szavazatainak megszámlálására is a lakóhelyük szerinti országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottságban kerülhessen sor.

5. §

A fenti módosításból következő hatályon kívül helyező rendelkezések.

6. §

Hatályba léptető rendelkezés.